Voorschoten, 25 juli 2025

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Voorschoten
[redacted]

Geacht college,

De Bomenbond Rijnland is blij met de mogelijkheid om een zienswijze op de ontwerp omgevingsvisie in te sturen. De Bomenbond Rijnland zet zich sinds 1995 in voor bomen in het bijzonder en biodiversiteit in het algemeen in de regio Rijnland en daarbuiten.

Wij hebben deelgenomen aan de participatieavonden die de gemeente heeft georganiseerd. Vorig jaar hebben wij op 25 juli onze inbreng naar u gestuurd. Wij hebben over de uitgangspunten ingesproken tijdens de raadscommissie van 15 mei jongstleden.

Tijdens onze inbreng hebben wij benadrukt dat de gemeente Voorschoten staat voor enorme uitdagingen nu en in de toekomst. Wij zien met instemming dat het college zich rekenschap geeft van deze uitdagingen.

Onze waardering voor de inspanning van het college voor het opstellen van de ontwerp omgevingsvisie en het betrekken van burgers, ondernemers en samenwerkingspartners hierbij.

We hebben de volgende opmerkingen bij de Omgevingsvisie.

1) Ambities moeten zo concreet mogelijk zijn, juist om handen en voeten te geven aan beleid. Het concept brede welvaart (pagina 41) zou nader gedefinieerd moeten worden. Er staan hiervan allerlei aspecten zoals zuivere lucht vermeld, wat op zich heel mooi is, maar wanneer vinden we dat de lucht zuiver genoeg is? Is de kwaliteit van de lucht in Voorschoten goed genoeg als de gemeente een groene score behaalt op de luchtkwaliteitscheck van het Longfonds? En wanneer is Voorschoten groen genoeg? Is Voorschoten groen genoeg als de 3-30-300 regel over de gehele gemeente is gerealiseerd? Er staat bovendien in de ontwerp omgevingsvisie op pagina 93: *In het omgevingsplan zijn de doelen en ambities uit de omgevingsvisie vertaald.* Voor de vertaling naar het omgevingsplan is een goede basis nodig van waaruit vertaald kan worden .

   - Voeg dus waarneembare maatstaven toe voor de mate waarin ambities als brede welvaart en een groen Voorschoten zijn verwezenlijkt.

2) Burgers en ondernemers, die zich tijdens een participatietraject inzetten voor een toekomstbestendig Voorschoten, hebben ook handen en voeten nodig. Om te kunnen bepalen of we op de goede weg zitten, moet er een toegankelijk systeem

zijn, waarin zij aan informatie over hun leefomgeving komen. Waarvoor zijn bijvoorbeeld vergunningen afgegeven? Wat zijn de gegevens met betrekking tot lucht-, bodem en waterkwaliteit? Dit conform het internationale Verdrag van Aarhus. Bovendien is het nodig voor een gelijk speelveld als burgers en ondernemers met de lokale overheid samen plannen voor klimaatadaptatie bespreken, dus over dezelfde informatie kunnen beschikken als degenen met wie zij in overleg zijn.

- Voeg dus een voor iedereen toegankelijk informatiesysteem over milieu- en natuurgegevens, zoals vergunningen en waterkwaliteitsgegevens, toe.

3) Het voorzorgsbeginsel is een basis uitgangspunt: als over bepaalde zaken, zoals schadelijkheid van onkruidbestrijdingsmiddelen, geen wetenschappelijke consensus bestaat, dient het voorzorgsbeginsel het uitgangspunt te zijn voor de ontwerp omgevingsvisie.

- Voeg dus het voorzorgsbeginsel toe als uitgangspunt.

4) Op pagina 69 lezen wij dit: *We willen beter voorbereid zijn op de gevolgen van klimaatverandering. Daarom bevorderen we de klimaatrobuustheid, een goede milieukwaliteit en duurzame energievoorzieningen in Voorschoten. In 2040 moet Voorschoten klimaatadaptief en waterrobuust ingericht zijn. Dat betekent dat we bestendig zijn tegen extremen buien, hitte en droogte.*
In een interview uit 2024 zei een beleidsadviseur van het Hoogheemraadschap van Rijnland dat een voorbeeld van klimaatadaptatie is dat er wordt gekozen voor bomen die bestand zijn tegen verzilting: men kan beter kiezen voor bomen die een beetje zout niet erg vinden. Ook aanpassing aan verzilting is een vorm van klimaatadaptatie en moet worden benoemd in de ontwerp omgevingsvisie.

- Voeg dus verzilting toe als gevolg van de klimaatcrisis waartegen we bestendig moeten zijn.

5) Met instemming lezen wij***:*** *Boomkroonbedekking- en volume zijn daarin bepalend, want één grote boom doet meer tegen hitte-overlast dan drie kleine bomen. We werken toe naar een boomkroonvolume van meer dan 30%. In 2024 hadden we in Voorschoten een boomkroonvolume van 1,3 tot 2,2 m³ per m². Dit willen we vergroten naar minimaal 2,2 m³ per m². Binnen 300 meter van elk pand moet een koele, groene verblijfsplek zijn van minstens 200 m² beschikbaar zijn.* (pagina 70).
Dit moet natuurlijk wel worden gemonitord. Ook hier zou toegankelijke informatie voor burgers beschikbaar moeten zijn.

- Voeg dus ook hier een systeem van monitoring en toegankelijke informatievoorziening toe.

6) Wij hebben op 25 juli 2024 al onze inbreng voor wat betreft bomen en biodiversiteit ingezonden. Wij voegen hierbij onze inbreng. Voor de omgevingsvisie benadrukten wij
    - Het belang van een gezonde en onverharde bodem. Verhard zo weinig mogelijk. Het bodemleven is de basis van onze ecologische kracht.
    - Creëer ruimte voor bomen.

- De landelijke bomennorm van het Norminstituut Bomen als uitgangspunt.
- Investeer in bomen tegen verdroging en vernatting en voor verkoeling.
- Houd bij hoeveel kroonvolume aanwezig en nog nodig is in Voorschoten.

- Voeg bovenstaande punten toe in de Omgevingsvisie.

7) Op pagina 7 staat dat scherpe keuzes moeten worden gemaakt omdat niet alle wensen kunnen worden gerealiseerd. Het afwegingskader is daarom erg belangrijk.
Het toegepaste afwegingskader (zie pagina 74) laat zien dat een prioriteit is: *Groene oase waarin heden en verleden zijn geborgd*. Door het plaatsen van bolletjes kan de gemeente prioriteiten afwegen voor de deelgebieden. Voor de woonwijken (pagina 80) is plezierig wonen voor iedereen topprioriteit, klimaatrobuust en duurzaam Voorschoten heeft hier een gemiddelde prioriteit. Wat is gemiddeld? Hoe kunnen mensen plezierig wonen in een gemiddeld klimaatrobuuste woonwijk? Voor het deelgebied bedrijventerreinen geldt dat Groen, blauw en erfgoed minder dan gemiddeld prioriteit hebben. Wij vragen ons af hoe vitaal ondernemerschap kan plaatsvinden in een gebied waar verkoeling, wateropvang en kwaliteit van water, bodem en lucht benedengemiddeld geborgd zijn en klimaatadaptatie geen topprioriteit is.
Terecht dat voor het buitengebied groen, blauw en erfgoed topprioriteit zijn, maar dit gaat toch hand in hand met een duurzaam en klimaatrobuust Voorschoten? Waarom is dat laatste dan een mindere prioriteit? Zie ook over de genoemde problematiek rond de kwaliteit van het water. Zie hiervoor pagina 36 over fosfor in het water. En vitaal ondernemerschap staat hier bovengemiddeld in de prioriteitenlijst, boven duurzame energie die ook een voorwaarde is voor een gezond buitengebied. We begrijpen de opmerking over de beperkingen voor erfgoed, maar dat neemt niet weg dat kansen gegrepen kunnen worden.
En, opvallend, dieren worden nergens genoemd als prioriteit.
Om het afwegingskader goed te kunnen begrijpen, moet voor iedereen duidelijk zijn hoe het werkt, en wat de verdeling echt betekent voor alle genoemde belangen. Kun je die prioriteiten wel los van elkaar zien? Volgens ons is een klimaatrobuust en (ecologisch) duurzaam Voorschoten topprioriteit op alle gebieden. Een Voorschoten waar bomen hun belangrijke rol hierin kunnen vervullen. Bedenk ook dat kinderen die nu worden geboren, in 2040 15 jaar zullen zijn. Zij werken dan aan hun toekomst. Zij dienen dit te kunnen doen in een Voorschoten waarin onderwijs, groen, lucht en water, voedselvoorziening, natuur voldoende basis bieden.
Tenslotte, in overeenstemming met het voorgaande: op de valreep van de inzending van deze zienswijze deed het Internationale Gerechtshof uitspraak dat landen het klimaat moeten beschermen om burgers zo een schone, gezonde en duurzame leefomgeving te garanderen. Dit dient ook door lokale overheden ter harte te worden genomen.

- Voeg toe dat een klimaatrobuust en (ecologisch) duurzaam Voorschoten topprioriteit is voor alle deelgebieden.
- Voeg dieren en planten toe als expliciet aandachtsgebied.

- Verhelder de werkwijze van het afwegingskader: waarom zijn de bolletjes daar geplaatst? En hoe werken die plaatsingen op elkaar in?

8) Wij zien dat er voor het buitengebied terecht geen bouwplannen zijn, met als doel om dat groen te houden. Dus ook geen uitbreiding van het bedrijventerrein in de Dobbewijk het buitengebied in. Dit moet helder zijn voor alle betrokkenen. Ook expliciet moet dus worden aangegeven waar per se niet gaat worden gebouwd, zoals het buitengebied bij bedrijventerrein Dobbewijk en het landje Rodenburg.

- Voeg expliciet toe dat in het buitengebied en op landje Rodenburg niet wordt gebouwd.

9) Wij lezen: *De omgevingsvisie is zo opgesteld dat de uitwerking naar het omgevingsplan relatief eenvoudig kan plaatsvinden.* Welke stappen kunnen burgers en ondernemers zetten voor de omgevingsvisie als opstap naar het omgevingsplan? Aan welke knoppen kunnen zij draaien?

- Voeg toe aan welke knoppen burgers en ondernemers kunnen draaien voor het opstellen van het omgevingsplan.
- Voeg toe hoe burgers en ondernemers maatwerk kunnen voorstellen voor het omgevingsplan.

Wij wensen u succes bij het verwerken van de kanttekeningen.

Met vriendelijke groet,

Namens de Bomenbond Rijnland,

[redacted]

[redacted]

Graag ontvangstbevestiging en reacties naar:

[redacted]@outlook.com en

[redacted]@bomenbondrijnland.nl